

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Lliurament de la medalla de la
Universitat de València a Ramon
Lapiedra i Civera

Discurs del Sr. Pedro Ruiz Torres

València, 9 de març de 1995

ACTE DE LLIURAMENT DE LA MEDALLA DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA AL PROF. RAMON LAPIEDRA I CIVERA

Excm. Sr. Prof. Ramon Lapiedra
Honorable Conseller d'Educació i Ciència
Excma. Presidència
Autoritats
Senyores i senyors

Hui és un dia amb una significació molt especial per a la Universitat de València. El Rector que va presidir el canvi promogut per la Llei de Reforma Universitària i que impulsà la democratització i l'autonomia de la nostra institució, rep la Medalla de la Universitat en un acte carregat de contingut acadèmic.

Li sobren mèrits per a això, tal i com ho va posar de relleu l'acord unànim de la Junta de Govern de la nostra Universitat. Per aquesta raó sentim que es tracta d'un homenatge molt merescut: el just reconeixement d'una trajectòria que el temps està encarregant-se de realçar.

És difícil que Ramon Lapiedra, contràriament a allò que deia pocs dies abans de deixar el Rectorat, haguera passat quasi desapercebut, fins i tot en una societat més integrada que la nostra. És cert que en una societat més integrada, el compromís de la Universitat per a promoure l'ús del valencià, no hauria produït la més mínima crispació. En conseqüència, hauria estat innecessari que una persona com Ramon Lapiedra es convertira en un símbol de "normalitat" acadèmica en un mar de confusions. Però és impossible que "la seua passió per la cosa pública" s'haguera quedat tancada entre els murs de la gestió ordinària. Hi ha homes i dones que senten d'una manera més forta que altres el caràcter eminentment polític de la condició humana; fan seua la política com fan seua la vida, conscients que l'ésser huma és plural en els seus interessos i que d'aqueixa pluralitat sorgeix precisament l'acció política. Es a través de les seues experiències, com proporcionen una definició pràctica de la política, allunyada dels grans discursos retòrics.

Segons opinava el nostre homenatjat en el discurs d'obertura del curs 1990-1991, i cite textualment:

"... la política en democràcia és l'intent de conformar una determinada consciència pública del tractament que han de merèixer les diverses necessitats socials i, d'acord amb la naturalesa d'aquest intent, l'art de conjuminar aquests interessos particulars i divergents, atenent el pes, o fins i tot la força, dels diversos sectors implicats, de manera que, encara que siga amb un benefici relatiu per alguna o algunes de les parts en litigi, els interessos generals siguen mínimament preservats o encara profundament atesos".

Així, doncs, podríem resumir: la política com un art de resoldre els conflictes preservant l'interès general. Amb aquesta concepció de la política Ramon Lapiedra, amb l'ajuda de la seua inseparable Carme, anà salvant dificultats, sobreposant-se a la incomprensió i mantenint allò que ell sol dir: "un compromís cívic experimentat com indefugible".

D'aquesta manera donà sentit personal al seu pas pel rectorat.

El nou Rector, elegit democràticament pel Claustre el maig de 1984, va saber captar una ferma voluntat col·lectiva que molt aviat es manifestà a la Universitat de València. Aquesta voluntat col·lectiva se sentia disposada a iniciar una reforma universitària amb criteris propis, en ús de l'autonomia que la llei reconeixia a les universitats i que moltes vegades, en la pràctica, entrava en conflicte amb la falta de flexibilitat de determinades directrius. El rectorat de Ramon Lapiedra defensà en tot moment aquesta autonomia; que responia a la voluntat majoritària del Claustre i que tingué la seua màxima expressió en els Estatuts aprovats la tardor de 1985. La seua reelecció en dues ocasions, sempre amb un ample suport, fins esgotar el temps màxim establert en aqueixos Estatuts, va permetre completar el procés de reforma en la nostra Universitat. D'aquesta manera, la dècada del rectorat de Ramon Lapiedra va fer possible que es constituïren els nous departaments i instituts universitaris, que es funcionaritzara el personal de la Universitat -única via que la llei permetia per a establir el professorat-, que cresquera considerablement una plantilla de personal docent i d'administració i serveis tradicionalment escassa, que es crearen nous centres i nombrosos serveis imprescindibles per al funcionament de la Universitat, i finalment, que es reformaren els vells plans d'estudi i que s'aprovaren noves titulacions, entre altres moltes coses. Foren també els anys en que la població universitària va créixer a un ritme vertiginós: de 40.000 a 65.000 estudiants; de 1.500 a 2.300 professors, i en què es va duplicar el personal d'administració i serveis que hi havia abans; al mateix temps que la investigació es desenvolupà enormement, tant en el camp humanístic com en el científic. Deu anys, en fi, que engendraren la nova Universitat de València, la Universitat que ara tenim, amb els seus problemes i amb les seues necessitats.

En la dècada que coincidí amb el canvi d'estructures que afavorí la Llei de Reforma Universitària, el rectorat de Ramon Lapiedra impulsà la democratització i l'autonomia de la nostra institució, i va fer constantment política: no una política partidista, sinó una política dominada per la idea d'ajudar a construir una societat més moderna i vertebrada, més culta, més rica i alhora més solidària.

Convé recordar una vegada més que per al desenvolupament d'una societat democràtica resulta un requisit imprescindible preservar la independència política de la universitat amb el fi que, amb la seua crítica constant, pugui intervenir lliurement en el debat social i proporcionar idees noves. Per a la Universitat de València els anys del rectorat de Ramon Lapiedra representen un bon exemple d'aquesta incòmoda independència política del món universitari, una independència que sempre resulta molt poc compresa pels qui tenen una visió simple i reduccionista de l'acció política.

El fet que els processos de canvi siguen sempre una obra col·lectiva no lleva el més mínim mèrit a la figura de Ramon Lapiedra. Va ser ell el qui assumí, en el nostre cas, la màxima responsabilitat de govern i el qui, des d'aqueix lloc, va ser capaç durant tots i cadascun d'aquests anys de fer front a la complexitat del procés. Es molta la gratitud i el reconeixement que li devem per això i que ara es manifesta, amb ple coneixement de causa, en aquest acte acadèmic de concessió de la Medalla de la Universitat.

Li ho devem al científic compromès, que va deixar temporalment el seu treball docent i investigador en el camp de la Física Teòrica, per un compromís en favor de l'autonomia, la democratització i la valencianització de la Universitat. Li ho devem també al polític atípic, per la seua manera d'entendre la política, aqueixa política que es pot i s'ha de fer en la Universitat, en favor de l'interès general. Acabe ja: gràcies, Ramon Lapiedra, per tot això: que ambdues inclinacions, la científica i la política, seguesquen combinant-se en la teua persona com ho han fet fins ara. Són una clara demostració del fet que és possible un altre tipus d'actitud i un altre tipus de pensament per a enfrontar-se a la complexitat de la societat en què vivim.